

תוכנית סח"ב – הפעלה החל משכבת י' תשפ"ד נכתב על ידי גלעד מניב, רכז תוכנית סח"ב

לאור ביטול רפורמת המח"ר והפעלת מתווה חדש להערכה בתחומי ההומניסטיקה, נפרט להלן מספר דגשים לאופן הפעלת סח"ב החל משכבת תלמידי כיתה י' בתשפ"ד:

א. **מהות התוכנית:** ליבת העשייה והיצירה בתחומי ההוראה וההערכה בסח"ב מתמקדת בשילוב הדוק בין הקניית ידע היסטורי לבין פיתוח חשיבה היסטורית. הרחבה על התוכנית, מטרתיה ודרכי פעולתה ראו [כאן](#). מסמכים מפורטים בנושא המיומנויות המרכזיות בסח"ב ראו להלן: [שאלת שאלות](#), [קריאה מושכלת של מקור](#), [השוואה](#), [הבעת עמדה אישית \(כתיבה טיעונית\)](#).

ב. **מסגרת הפעלה:** סח"ב הינה תוכנית ייחודית של הפיקוח על הוראת היסטוריה, ועל כן היא פועלת בהתאם להנחיות, להדרכה, לליווי ולבקרה של הפיקוח על הוראת היסטוריה, בהתאם למדיניות הכללית של המשרד.

ג. **שעות ההוראה:** המינימום הנדרש להוראה בתוכנית הוא 6 ש"ש בחטיבה העליונה, אולם לאור הדרישה להעמקה בשילוב בין ידע לבין מיומנויות [מומלץ להקצות 7 ש"ש](#).

ד. **תנאי הסף להשתתפות בתוכנית:**

1. מוטיבציה של המורים בצוות להשתלב בתוכנית. (ניתן לצרף חלק מהמורים וחלק מהכיתות בלבד).
2. מורים בעלי זיקת הכשרה למקצוע (לפחות תואר ראשון/תעודת הוראה בהיסטוריה), בעלי ניסיון של שני מועדים לפחות בהגשה לבחינות בגרות בתוכנית הרגילה.
3. המלצה של מדריך בית הספר מטעם הפיקוח על הוראת היסטוריה.
4. בית הספר מוגדר כבית ספר "ירוק" בכל הקשור לטוהר הבחינות, והיעדר שיקלול דיפרנציאלי בהיסטוריה בחמש השנים שקדמו לבקשת ההצטרפות.
5. קיום פגישת היכרות עם רכז התוכנית ו/או מדריך בית הספר וקבלת אישור מרכז התוכנית.
6. בבית ספר שש-שנתי: הוראת היסטוריה בחט"ב בהתאם לתוכנית הלימודים של משרד החינוך, ובכפוף לכללים המחייבים בנושא ההוראה בחט"ב. [לפירוט - ראו כאן](#) מומלץ להפעיל בחט"ב את תוכנית [ניצני סח"ב](#).
7. התחייבות של כל המורים המלמדים בתוכנית להשתתפות בתהליכי הפיתוח המקצועי – הדרכה בבית הספר והשתלמויות ארציות ייעודיות למורי סח"ב.

ה. **פריסת הלימודים:** הנושאים שיילמדו במסגרת התוכנית: לאומיות וציונות ראשית הדרך; טוטליטריות, מלחמת העולם השנייה והשואה; המאבק להקמת מדינת ישראל 1945 – 1947; סוגיות בתולדות המדינה.¹
ההחלטה כיצד לפרוס את ההוראה בנושאים אלה הינה באחריות ביה"ס, ובלבד שתוכנית הלימודים כולה תילמד במשך ארבעה סמסטרים לפחות.

ו. **מבנה ציון הבגרות:** ציונו של התלמיד ישוקלל באופן הבא: 60% הערכה בית ספרית, 40% בחינת הבגרות החיצונית (ציון זה יכלול את הציון השנתי שניתן על ידי ביה"ס במשקל של 30% ואת ציון הבחינה עצמה במשקל של 70%).

הנושאים בהערכה הבית ספרית המלאה:

1. הלאומיות בעמים.
 2. טוטליטריות, מלחמת העולם השנייה והשואה.
- בנושאים שבהערכה בית ספרית יגיש הצוות תוכנית עבודה מפורטת בטופס ייעודי, המבוססת על בחירה ברעיון מרכזי להוראת הנושא ובמספר פרקים כפי שיוגדרו על ידי הפיקוח, בהם תבוא לביטוי הלמידה המעמיקה. שאר הפרקים יילמדו כגישור או שלא יילמדו כלל.

הנושאים בבחינת הבגרות החיצונית:

1. הציונות – ראשית הדרך.²
2. המאבק להקמת המדינה 1945 – 1947.
3. סוגיות בתולדות מדינת ישראל.

ז. **אירועי ההערכה במסגרת ההערכה הבית ספרית ומשקליהם:**

1. מטלה (שאיננה מבחן) בנושא הלאומיות בעמים 10%
2. מטלה/מבחן עם חומר פתוח (לבחירת ביה"ס) בנושא הציונות – ראשית הדרך 15% (באישור מדריך/כתב ביה"ס, ביצוע בקרה מדגמית על ההערכה)
3. מטלה שאיננה מבחן בנושא טוטליטריות ושואה 10%
4. מבחן מסכם עם חומר פתוח בנושא טוטליטריות ושואה 25% (באישור מדריך/כתב ביה"ס, ביצוע בקרה מדגמית על ההערכה)

ח. בחינת הבגרות החיצונית במסגרת סח"ב תתקיים במועד קיץ בלבד. בהתאם למתווה החדש הכללי ניתן להיבחן בבחינה זו גם בסוף כיתה י'.

¹ במידה ויתקבל אישור בהמשך לחייב הקצאה של 7 ש"ש יוכנס ללמידה גם נושא בית שני/ערים וקהילות.
² בנושא זה יתבצע אירוע הערכה אחד גם במסגרת ההערכה הבית ספרית